ANUL IV. — Nr. 966 EDIȚIA A DOUA DUMINICA, 6 OCTOMBRIE 1891

NUMĔRUL 10 BANÏ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNÏ
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din Județe și Străinătate prin mandate postale.
Un an în țară 30 leĭ; în străinĕtate 50
Șease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Un numĕr în Străinĕtate 15 banĭ
MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferеștĭ, Române! de cuĭŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANÏ

ANUNCIURILE
Din BUCUREȘTĬ și JUDEȚE se primesc NUMAÏ la ADMINISTRAȚIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III . . . . . 2.— leĭ
„ „ „ II . . . . . 3.— leĭ
Inserțiunele și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.
UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

Bucureștĭ, 5 Octombre 1891.

CURSELE

Mâine avem iar curse. Cu această ocasie, este foarte firesc să cercetăm puțin scopul lor și resultatul la care aŭ ajuns de șapte-spre-zece anĭ, de când există la noĭ în țară.

Pe hârtie scopul lor este îmbunătățirea raseĭ cailor, înmulțirea reproducĕtorilor de rasă nobilă (*pur sang*) cu care, prin încrucișare cu caiĭ indigenĭ, să ajungem să avem cât maĭ mulțĭ caĭ inobilațĭ (*demi-sang*).

Atins'aŭ scopul acesta? Carĭ sunt caiĭ *demi-sang* pe care 'ĭ-aŭ produs și câțĭ sunt?

Iĭ putem numĕra pe degete. Abia de sunt vre-o două-zecĭ treĭ-zecĭ caĭ de rasă și aceștia maĭ că nu aŭ o întrebuințare în viața practică, ci sunt destinațĭ tot curselor.

Cheltuelĭ așa de marĭ, timp de șaptesprezece anĭ, pentru douăzecĭ, treĭzecĭ de caĭ, e prea mult. Vorba românească: costă maĭ mult acul de cât cojocul.

Cursele ar fi trebuit să contribue la îmulțirea crescĕtorilor de caĭ; între aceștia să se facă concurențe, să se stabilească un curent de emulațiune, care ne-ar fi dat caĭ de rasă. Dar ele n'aŭ atins nicĭ scopul acesta. D-niĭ C. Blaremberg, Cantacuzino, N. Fleva, etc., aŭ făcut cercărĭ, dar n'aŭ putut să reușască și aŭ trebuit să'șĭ desfacă grajdurile. Astă-zĭ concurența pe câmpul hipodromuluĭ nu maĭ există, cursele sunt monopolul caseĭ Marghiloman. A cuĭ e vina? Nu a D-luĭ Marghiloman, firește.

Dar aceasta dovedește că la noĭ în țară încă nu sunt averĭ destul de marĭ, ca să'șĭ poată permite cineva un asemenea lucs. Da, a avea grajdurĭ de caĭ este un adevĕrat lucs foarte costisitor, din causa cheltuelilor enorme ce trebue să le facĭ și al câștiguluĭ aproape nul.

Cu toată existența curselor de atâția anĭ de zile, remonta cailor pentru armată nicĭ măcar în parte nu se poate face în țară, ci ne ducem de o facem peste hotare; când e vorba de calul țĕranuluĭ, este cu mult maĭ degenerat ca acum douĕzecĭ de anĭ; tot *epurĭ* înhamă la căruță, cum se exprimă el în limbaju-ĭ figurat și care zugrăvește nu se poate maĭ exact stîrpiturile de caĭ cu care se slujește.

Necontribuind la îmbunătățirea raseĭ cailor, cursele aŭ ajuns un fel de petrecere aristocratică la care se desfășură fastul și o punere în scenă bogată. Și nu am avea nimic de zis contra acesteĭ petrecerĭ, dacă ar fi măcar morală. Dar această calitate nu o aŭ din cauza pariurilor ce se organizează cu ocaziunea lor și care nu fac de cât să stoarcă punga naivilor.

In alte țărĭ guvernul exercită un control foarte sever asupra acestor pariurĭ. Acuma de curînd în Franța s'aŭ luat mĕsurĭ legislative foarte severe contra *bookmackerilor* (samsarilor de curse) care înșelaŭ masa. La noĭ încă nu există această clasă de oamenĭ. Pariurile însă există și câțĭ-va coconașĭ, care n'aŭ altă meserie, câștigă la sigur în paguba naivilor ce pariază fără să aibă habar de valoarea cailor.

Decĭ cursele sunt de condamnat din toate punctele de vedere: sunt inutile din cauză că n'aŭ produs nimic și din cauza imoralitățeĭ lor.

Cu toate acestea trebue făcut ceva pentru îmbunătățirea raseĭ cailor. Ce trebue să facem? Credem că ar fi maĭ nimerit:

a) Ca Statul să dea anumite premiurĭ de încurajare crescĕtorilor de caĭ;

b) Să se cumpere armăsarĭ de rasă, care să se impue județelor. Aceștĭ armăsarĭ să fie ținuțĭ la dispoziția țăranilor.

Prin încrucișarea cu epele lor, să producă caiĭ amelioratĭ.

c) In anumite centrurĭ, unde pășunele sunt bogate, Statul să înființeze hergheliĭ, care să îndestuleze cel puțin în parte nevoile armateĭ.

Mĕsurile aceste, de se vor lua, credem că vor da resultate mult maĭ bune ca cursele. De s'ar fi luat de acum șapte-spre-zece anĭ, de când datează cursele în țara românească, deja am fi putut vedea rărindu-se rasa cailor degenerațĭ. Dar dacă până acuma nu s'a făcut nimic, dacă până acuma am umblat dibuind pe căĭ laturalnice, cel puțin de acum încolo să intrăm pe calea cea bună.

F.

BOMBE LA REICHENBERG

VIENA, 4 Octombre. — Ziarele află din Reichenberg că un lucrător a găsit ierĭ sub traversele poduluĭ de lângă Reichenberg o mică cutie care conținea cartușe, dinamită și o bombă; ea a fost confiscată de autoritățĭ.

D. BONGHI

ROMA, 4 Octombre. — D. Bonghi șĭ-a dat demisia de la președenția comitetuluĭ pentru pace; comitetul a luat act de această demisiune și va procede în cel maĭ scurt timp cu putință la alegerea unuĭ noŭ președinte.

Congresul socialist

ERFURTH, 4 Octombre. — D. Wildeberger a apărat la congresul socialiștilor atitudinea opozițieĭ; el a declarat că nu va maĭ apare înaintea comisiuneĭ propusă de D-nul Bebel. D. Fischer a imputat opozițieĭ tendințele sale anarchiste. Congresul a emis un vot de încredere în favoarea direcțiuneĭ partiduluĭ și a însărcinat comisiunea să examineze acuzările formulate de opoziție.

IMPRUMUTUL RUSESC

PARIS, 4 Octombre. — Imprumutul rusesc a fost acoperit de 7 și jum. orĭ. — In Franța s'a subscris 7,180,000 obligațiunĭ, în Rusia 218.000; la Londra 12 miĭ; la Amsterdam 75,000 și la Amsterdam 6000.

Repartiția va fi maĭ mică de 10 la sută.

PETERSBURG, 16 Octombre. — Ziarele constată știrea despre succesul împrumutuluĭ rusesc atât în Rusia cât și în strĕinătate; la Petersburg cu toată lipsa tot s'a subscris un sfert din împrumut aproape.

CRIZA SE APROPIE

Frămîntarea în sînul cabinetuluĭ ia din zi în zi proporțiunĭ maĭ marĭ.

D. Lascar Catargiu nu 'șĭ maĭ ascunde supărarea față cu colegiĭ sĕĭ. El nu are în cabinet de cât un singur ministru care îl urmează, pe D. Olănescu.

Generalul Florescu și D-niĭ Vernescu, Esarcu și Izvoranu formează grupul dominant în minister.

D-niĭ Poni și generalul Lahovary staŭ de o parte.

De la întoarcerea în Țară a generaluluĭ Florescu, aŭ avut loc două lungĭ convorbirĭ între D. Lascar Catargiu și președintele consiliuluĭ, dar nu s'a putut stabili o înțelegere.

De aceea ultimile consiliurĭ de miniștri nu s'aŭ ocupat de cât de rezolvarea unor afacerĭ curente, înlăturând saŭ amânând or ce cestiune însemnată.

Așa a fost și cu cestiunea D-luĭ Enăchiță Văcărescu.

Uniĭ din miniștriĭ voiaŭ să'l revoace, alțiĭ nu voiaŭ spre a evita un noŭ scandal.

Ast-fel această cestiune stă baltă ca toate cele-l'alte până la întoarcerea Regeluĭ.

Atuncĭ putem asigura că D. Lascar Catargiu va pune cestiunea remaniăreĭ ministeriale într'un mod peremtoriŭ.

Saŭ această remaniare se va face conform vederilor sale, saŭ se va retrage.

Ministrul de interne este susținut, ba chiar împins pentru a lua această atitudine de un numĕr însemnat de deputațĭ și senatorĭ.

PRIN URMARE IAR CRIZA DE TOAMNA.

Argus.

„UN PIC“

Omonimul luĭ *Times*, al luĭ *Temps* (până la unpunt și omonimul luĭ *Novoje Vremja*) am numit pe *Timpul*, se bucură grozav de faptul că noĭ n'am putut complecta până azĭ suma de 300 leĭ, necesară pentru plata chirieĭ saleĭ Dacia, unde se va ține întrunire în afacerea Cojocaru.

Timpul vede în aceasta o dovadă că există *un pic* de bun simț în țară.

Bucuria *Timpuluĭ* e copilărească și dovedește numaĭ apropierea luĭ de fondurile reptiliene.

Succesul întruniriĭ de mâine va dovedi — afară numaĭ dacă protectoriĭ întrunirilor guvernamentale nu se vor amesteca — că în țara românească este maĭ mult de cât *un pic* de bun simț și că atuncĭ când bunul simț național se va pune în mișcare, el va tăia pofta boernașilor de specia celor de la *Timpul* de a maĭ face glume pe seama meetingurilor populare.

Dacă ceĭ de la *Timpul* ar fi avut *un pic* de bun simț, ar fi trebuit dacă nu să protesteze contra condamnăreĭ luĭ Cojocaru cel puțin să tacă din gură.

P.

Este ceva sĕlbatec

Cuvîntul nu va fi prea aspru dacă vom spune ceea ce se petrece la ghișeul scrisorilor externe, de pe la orele 4 după prânz până la orele 7.. este un ce sĕlbatec.

La acest ghișeŭ lumea se îmbulzește și se ghiontește ca să'șĭ dea scrisorile, cățĭ pare că asiștĭ la un trib de negri din centru cel maĭ sĕlbatec al Africeĭ în care fie-care să năpustește a lua cel d'intîĭ mâna de *malaiŭ ce le-ar întinde o mână caritabilă.*

Remediul la acest fapt, care cadrează urît cu pretențiunile capitaleĭ Belgieĭ orientuluĭ, este să se maĭ deschiză un ghișeŭ pentru scrisorile recomandate externe, pentru aceste treĭ ore când corespondența cu străinătatea este maĭ intinsă.

DARDANELELE

WIESBADEN, 4 Octombrie. — După *Curierul Rhenan*, Sultanul ar fi cerut prin telegramă maioruluĭ Steffen să vie cât se poate maĭ iute ca să ia în posesiune postul de instructor al artilerieĭ turceștĭ; acest fapt se zice că este în legătură maĭ cu seamă cu chestiunea fortificațiilor Bosforuluĭ și Dardanelelor.

PREFECȚIĬ NOȘTRI ȘI ÎNVĂȚĂTORIĬ SĂTEȘTĬ

III.

Domnule redactor,

Dacă învĕțătoriĭ bunĭ, inimoșĭ, în adevĕr de merit, ajung prin independența lor morală, pentru revolta lor sufletească să fie tratațĭ de socialiștĭ, și de turburătorĭ, și decĭ sacrificațĭ furieĭ oficialilor interesațĭ și intereselor meschine ale jefuitorilor de sate,

Apoĭ, să vedețĭ ce fac și cum o duc, un alt soiŭ de învĕțătorĭ, opușiĭ celor d'intâĭ, mediocritățile, nulitățile didactice și aicĭ avem a face cu ceata spionilor, delatorilor, a lingușitorilor potereĭ guvernamentale.

Toțĭ câțĭ din învĕțătorĭ se afierosesc a servi cârmuirea, nu o fac de cât saŭ de frică — și aceștia sunt mișeĭi, vițioșiĭ și deșuchiațiĭ donjuanĭ aĭ satelor, ciocoiĭ-drojdie și compromișĭ,— saŭ de interes și aceștia sunt: învĕțătoriĭ-neguțătorĭ, meseriașĭ, agricultorĭ, învĕțătoriĭ carĭ invîrtesc interese materiale. carĭ primesc concesiunĭ, carĭ dobândesc concediĭ pe anĭ întregĭ — iată învĕțătoriĭ guvernamentalĭ.

Așa dar protejațiĭ putereĭ sunt coruptiĭ, coruptoriĭ și ceĭ lipsițĭ de conștiință și de scrupulurĭ.

Aceștia fac pe agențiĭ electoralĭ, aceștia țin discursurĭ, aceștia spionează și pîrăsc pe colegiĭ lor!

De alt-fel la noĭ în țară, tot slujbașul care se afierosește a servi guvernul, dobândește licența, d'a trăi orĭ-cum, d'a întreprinde orĭ-ce, asigurându-ĭ-se absolut *imunitatea* și *impunitatea!* Așa dar. *amovibilitatea, nesiguranța, nestabilitatea învĕțătoruluĭ rural*, a dat ca rezultat constant și general până acum: *victime pre ceĭ bunĭ, protecțiune celor maĭ rĕĭ și maĭ slabĭ!*

Suntem gata orĭ-când a dovedi cu prea multe pilde viĭ, în fie-care județ, aceste două seriĭ de afirmărĭ; avem numele victimelor și numele protejaților pentru întărirea puruluĭ adevĕr!

In regulă generală slujbașiĭ noștri administrativĭ inferiorĭ și superiorĭ, — pe lângă moravurile lor orientale, maĭ aŭ o manieră despotică și privesc cu atâta mândrie și dispreț pe cetățean și pe învĕțător, ca și când aceștia nu aŭ dreptul să aibă nicĭ amor propriŭ, nicĭ prestigiŭ de om, nicĭ demnitate personală.

Slujbașiĭ aceștia aŭ aerul de infailibilĭ; nu vor s'audă de control, nu permit nimĕnuĭ a le aminti că aŭ rĕspundere și datoriĭ!

Eĭ bine, învĕțătoriĭ odată declarațĭ *inamovibilĭ*, șĭ-ar putea garanta prestigiul lor, de toate loviturile și umilințele acelor slujbașĭ,— și odată asigurată stabilitatea lor cu prestigiul personal, se va ridica și prestigiul școaleĭ, și al numeluĭ, și o reacție puternică s'ar ridica contra licențeĭ și despotismuluĭ oficial; atuncĭ și prin acest corectiv,—fie-care 'șĭ va face cu teamă reciprocă datoria,—un control mutual s'ar stabili, — rĕul care pleacă tot-d'auna de sus în jos s'ar slăbi, și moralisarea țĕreĭ nu ar întârzia.

Câtă vreme însă învĕțătoriĭ vor rĕmâne în situațiunea actuală, clasațĭ în *victime* ceĭ bunĭ, în protejațĭ ceĭ rĕĭ, — atât timp se vor găsi caractere independente, temperamente sanguine, carĭ vor izbucni în protestărĭ, în strigăte de indignare și de revoltă, carĭ vor da soiul acela de socialiștĭ *sui generis*, de care vĕ plângețĭ azĭ, și carĭ din ce în ce vor fi maĭ simpatisațĭ de popor, din ce în ce maĭ puternicĭ în opiniunea publică, sfîrșind prin a fi redutabilĭ opresorilor lor; —iar pe de altă parte, ceata protejaților va deveni turmă, iar lăbărțările, lipsa de scrupulurĭ și negligențele lor nu vor maĭ avea mărginĭ, și... școala rurală sĕrmana, va ajunge un biet cadavru vecĭnic plâns și jelit zadarnic!

Câtă vreme dar partidele politice nu vor voi a da învĕțătorilor *inamovibilitatea*, ele necontenit vor face din marea maioritate a învĕțătorilor, ceĭ maĭ păcătoșĭ și maĭ fără rușine agențĭ electoralĭ, cărora cu voie fără voie trebue să le permită apoĭ toate abaterile de la datorie; să le lase toate mijloacele de pricopseală, în paguba viitoruluĭ țĕreĭ și a moraleĭ sociale; —partidele vor sili pe învĕțătorĭ să se desbine pe culorĭ politice, să poarte lupte militante, și să întrețină în sate toate agitațiunile partidelor cărora aparțin, ca scandalele să se înmulțească,— iar părințiĭ de copiĭ să înceapă a-șĭ alege pe învĕțătorĭ după culoarea lor politică și aicĭ e apoĭ culmea disordineĭ morale și asasinarea învĕțămîntuluĭ popular.

Iată la ce vor s'ajungă dușmaniĭ de azĭ aĭ *Inamovibilitățeĭ* învĕțătorilor!

Iată adevĕrul nediscutat, și rezultatul la care se va ajunge cu starea actuală a posițiuneĭ învĕțămîntuluĭ rural.

Țepeluș.

România în serviciŭ

Extrablatt reproduce după *Times* următoarele:

Concentrarea trupelor ruseștĭ în Basarabia a avut de urmare un rezultat îndoit.

România a fost atât de legată de tripla alianță, în cât, în caz de resboiŭ, va putea aduce serviciĭ marĭ Germanieĭ și Austro-Ungarieĭ oprind trecerea Rușilor prin teritoriul sĕŭ.

Al doilea resultat este că în viitoarea sa sesiune, Sobrania bulgară va vota 23 milioane pentru fortificarea Varneĭ, Rusciukuluĭ și Silistreĭ, spre a apăra Bulgaria de orĭ ce atac.

Times nu spune ce ne vor da în schimb Germania și Austro-Ungaria.

Să ne o spue guvernul!

Acțiunea colectiviștilor
în
TRANSILVANIA

De câte-va lunĭ încoace, Româniĭ din Transilvania aŭ nenorocirea, pe lângă neajunsurile ce le întâmpină din partea Ungurilor, să îndure și influența Colectiviștilor din Bucureștĭ, care s'aŭ amestecat în afacerile lor interne și îĭ exploatează tot cu acelaș soiŭ de apucăturĭ intrigante și îndrăsnețe cum o fac și în România.

Intriga și minciuna, cu toate darurile rele care face pe cine-va necinstit și ambițios în politică, vanitos și neleal când aĭ să-țĭ iubeștĭ nația din care facĭ parte, se practică tot așa de esact azĭ în redacția *Tribuneĭ* din Sibiŭ cum se petrece la *Voința Națională* din Bucureștĭ.

Aceste surorĭ de cruce, încă de pe timpurĭ bune, în România pentru una, în Ardeal pentru alta, 'șĭ păstrează tradițiunile naturale și se ajută cum pot și cum pricep.

Voința din Bucureștĭ născocește toate minciunile din Sibiu și le împrăștie în România cu scopul d'a avea aerul că numaĭ eĭ sunt și pot dispune de influență asupra Românilor ardelenĭ, în casul uneĭ complicațiunĭ europene, și fiind-că situația, azĭ, nu e în mâna lor, ar voi cu orĭ ce chip să compromită cu neadevĕrurĭ și bârfelĭ pe conducĕtoriĭ Românilor din Transilvania.

Cu un cuvênt, colectiviștiĭ din România, decăzuțĭ cu desăvârșire, îșĭ fac ilusia d'a se ridica cu chestia Ardealuluĭ printr'o reclamă înșcenată că Româniĭ din Transilvania, cu conducĕtoriĭ de azĭ, în cazul unuĭ rĕsboiŭ, vor conspira în potriva tripleĭ alianțe prin faptul că se vor alia cu cele-l'alte popoare subjugate din Austro-Ungaria, punĕnd-o în neputință d'a putea da vr'un ajutor Germanieĭ. Iar dacă chestia ar fi în mânile lor atuncĭ nu ar maĭ fi nicĭ un pericol și România ar merge peschiș la comanda colectiviștilor.

Tribuna la rêndul eĭ face aceleașĭ serviciĭ în Sibiu, laudă patriotismul colectiviștilor din România și îĭ pune chiar maĭ presus de cât se cred eĭ însușĭ, practică spionagiul și intriga care a ajuns la

aşa grad în cât Sibieniĭ Românĭ sunt certaţĭ şi învrăjbiţĭ la cuţite, înscenează din când în când câte un proces de presă după calapodul şi sistemul apucăturilor colectiviste din Bucureştĭ că eĭ sunt maĭ marĭ martirĭ de cât toţĭ fiind-că aŭ procese maĭ multe. Cine a urmărit însă politica din Transilvania a putut vedea că între acuzaţiĭ *Tribuneĭ* şi aĭ *Gazeteĭ* s'a pronunţat de sine diferenţa.

Pe când acuzaţiĭ *Gazeteĭ Transilvanieĭ* se apăraŭ înaintea judecătorilor ungurĭ în limba română şi spuneaŭ că eĭ sufer pentru poporul Românesc, inculpaţiĭ *Tribuneĭ* se apăraŭ în ungureşte şi spuneaŭ fără sfială şi ruşine că Unguriĭ nu-ĭ persecută şi 'ĭ condamnă ca apostolĭ aĭ Românilor ci fiind-că sunt adoratoriĭ luĭ Franţ Iosef. D. Slavici, care trăieşte din sudoare românească, nu s'a sfiit să spună înaintea juraţilor ungurĭ că D-sa nicĭ nu maĭ ştie bine româneşte aşa de mult a simpatisat cu poporul maghiar.

Aşa dar colectiviştiĭ aŭ făcut instrumente în Ardeal în scopul d'a se ridica în politică chiar cu rizicul d'a compromite interesele româneştĭ d'acolo în modul cel maĭ infam, înscenând diferite minciunĭ şi calomniĭ la adresa unor bărbaţĭ îmbătrâniţĭ cu cinste în luptele Românilor din Transilvania.

Afacerea cu Babeş, ne-a dat un prilej foarte interesant, să vedem că cele ce am zis sunt fondate şi că toată daravera nu era de cât una din apucăturile luĭ Slavicĭ, admisă de gaşca Ulmeanu-Sturza cărora comitetul Naţional din Sibiu le-a dat cea maĭ straşnică pălmuială prin votul de încredere dat D-luĭ Babeş.

Nicĭ *Voinţa* nicĭ *Tribuna* n'a prea suferit de rumeneală după acest vot, ca toate femeile din fire care nu aŭ obraz, însă tot a făcut ceva, că a tăcut.

Cea maĭ proaspătă minciună pe care ne-o aduce *Tribuna* e că dualismul Maghiaro-Român e pe cale să falimenteze.

Ce să falimenteze? Un lucru ce n'a existat? şi nu există?

E în natura lucrurilor că omul care sufere de o boală, vorbeşte adesea deja în contul altora. Pe gaşca luĭ Slavicĭ din Sibiŭ o supăra până şi delegaţiunea Românilor din Transilvania care a fost la Praga.

Onorabiliĭ de la *Tribuna* spun că Româniĭ nu aveaŭ ce căuta acolo cu deosebire după evenimentul întâmplat la gara Rosenthal, ca şi cum Româniĭ s'ar fi dus la Praga să-şĭ manifesteze bucuria pentru cele ce i s'ar fi putut întâmpla drăguţuluĭ de împărat la gara Rosenthal. Româniĭ s'aŭ dus să-şĭ manifesteze dragostea pentru acel popor plin de virtute şi harnic în a'şĭ şti să-şĭ apere naţionalitatea, care se chiamă Cehiĭ, şi s'aŭ maĭ dus ca să se bucure la o zi de fericire cu acel popor care sufere ca şi noĭ şi tot din partea aceluiaş duşman.

Delegaţiunea Română la Praga a fost bine primită, orĭ-ce ar zice *Tribuna*, când o spune că oamenĭ de valoare politica nu aŭ întâmpinat'o.

Dar *Tribuna* ne-o spune verde, că drumul delegaţiuneĭ trebuia să fie la Viena, să ceară mila împĕratuluĭ pentru prostia ce aŭ făcut'o Româniĭ maĭ bine de douĕzecĭ de anĭ scriind peste cincĭ-spre-zece memorande, maĭ cu deosebire zice codiţa luĭ Sturza, când Impĕratul în ultima sa călătorie din Boemia ş'a manifestat ideia că Naţionalităţile din Monarhie vor trăi în pace.

Acest cântec e prea vechiŭ pentru noĭ care avem norocirea să nu fim nicĭ tribuniştĭ nicĭ colectiviştĭ. Ştim că Monarhul Austrieĭ umblă cu minciunĭ, de câteorĭ e nevoit să promită ceva Naţionalităţilor la festivităţĭ saŭ alte ocasiunĭ solemne, şi minciunile împĕrăteştĭ sunt cu atât maĭ marĭ cu cât azĭ nu poate face monarhul Austrieĭ nimic în potriva Ungurilor care l'aŭ subjugat.

Să o ştie Românimea că *Tribuna*, din naştere şi până azĭ, e pur ziar colectivist, nicĭ cum organ al intereselor româneştĭ de peste munţĭ, a primit cam în continuŭ redactoriĭ eĭ subvenţiĭ grăşcioare, maĭ cu deosebire pe timpul expulsărilor se aude de o sumă cam măricică pe care D. Slavicĭ ar fi luat-o de la Sturza, să aprobe gonirea românilor din ţară, ca acesta să vie în Senat, când a fost interpelat, să se scuze, că organul de frunte al ardelenilor aprobă expulsările, după cum a şi făcut'o D. Mitiţă pe vremea aceea.

Prin urmare tot cea-ce scrie *Tribuna* din Sibiŭ despre colectiviştĭ, să se ştie că scriŭ redactoriĭ *Voinţeĭ Naţionale* din Bucureştĭ şi aceea ce scriŭ organele colectiviste când scriŭ chestiĭ de peste munţĭ, sunt minciunile luĭ Slavicĭ şi compania de la *Tribuna*. Şi uniĭ şi alţiĭ, pun maĭ presus de toate interesele lor de gaşcă fără să ţie seamă că în tot-d'auna aŭ compromis şi compromit interesele marĭ româneştĭ.

Românimea care se gândeşte la interesele neamuluĭ din care face parte, spre a'l ridica şi a'ĭ servi în causele marĭ cu devotament, nu vor asculta nicĭ de tribuniştiĭ ceĭ rătăciţĭ din Sibiŭ, nicĭ de minciunile colectiviştilor din Bucureştĭ. Dreptatea şi viitorul Românilor asupriţĭ de peste munţĭ, nu se va realiza nicĭ odată cu cerşetoria la curtea Vieneĭ cum ne învaţă D. Slavicĭ, ci toate aspiraţiile noastre vor fi realisate numaĭ prin **unirea tuturor Românilor** prin **dragostea** ce vom avea uniĭ pentru alţiĭ şi prin sacrificiile ce le vor şti face la nevoie.

Un ardelean.

Procesul Al. Radu în Iaşĭ

Corespondentul nostru special a asistat la procesul D-luĭ Al. Radu, care s'a tratat ierĭ, 2 Octombre, în faţa juriuluĭ universitar din Iaşĭ, şi ne comunică următoarele:

Şedinţa s'a deschis la 12 ore din zi. Juriul era compus din: D. Gh. Urechiă, preşedinte, D-niĭ Densuşeanu, Caragiani, Ţoni, Xenopolu, membriĭ.

Acusaţiunea a fost susţinută de D. N. Danielescu, profesor la şcoala de agricultură şi membru în comisiunea permanentă, ministerul domenielor.

După citirea dosaruluĭ, D. Danielescu luă cuvêntul şi susţinu acusaţiunea cu mult talent şi cu un zel demn de o cauză maĭ bună.

Cât talent, câtă sforţare de cugetare, câtă muncă de valoare sacrificată pe altarul uneĭ aşa de şubrede cause!

D. Danielescu a vorbit o oră şi jumĕtate.

La 2 ore p. m. se dă cuvîntul apărăreĭ. D. Al. Radu se apără însuşĭ.... dar nicĭ nu avea nevoe de ajutor.

Avea lângă sine, ca prietin, nu ca apărător, pe d Ioan Simionescu, doctor în drept, fost consilier de curte, un magistrat cu renume, dar D. Radu s'a apărat însuşĭ.

Maĭ întâĭ a făcut istoricul luptelor sale culturale în Galaţĭ; apoĭ probă prin acte autentice ostilităţile şi persecuţiunile guvernuluĭ contra sa... guvernul se servi de instrumentele cele maĭ vile, deţoanenĭ infieraţĭ de justiţie, ca D. Cerchez şi sateliţiĭ acestuia pentru a'l lovi.

D. Radu a vorbit cu acte: Dotat de la natură cu un rar talent oratoric, secundat de o inimă curată, neconcepută, avea triumful asigurat.

De la 2—5 ore p. m. D. Radu a încântat juriul şi publicul asistent prin pledoaria sa.

La 5 ore şedinţa se suspendă până la 8 ore seara.

D. Radu începu, la redeschiderea şedinţeĭ, analisa raportuluĭ şi a avizuluĭ, puse, în evidenţă contradicţia ce există între capetele de acusaţiune formate în avis şi conclusiunile raportuluĭ.

Apoĭ sfărâmă cu probe, acte legalisate, toate bănuelile raportuluĭ (căcĭ toate deposiţiile sunt numaĭ bănuelĭ, şi afirmărĭ fără fapte concrete) în privinţa tutulor capetelor de acuzaţiune.

Produse o mulţime de declaraţiunĭ legalisate, în carĭ se susţine că D. Hazu, împreună cu uniĭ profesorĭ, a impus elevilor să subsemneze deposiţiĭ contra D-sale, carĭ deposiţiĭ chiar ne impuse nu pot avea nicĭ o valoare; căcĭ nu eleviĭ trebue să dea profesorilor, ci profesoriĭ elevilor brevete de capacitate.

In schimb, D. Radu presentă certificatele sale de studiŭ, din carĭ se vede că D-sa era un student eminent în toate clasele liceuluĭ, şi a frecuentat cu succes universitatea.

Presentă procesul-verbal al juriuluĭ examinator, de către care a fost recomandat pentru catedra ce ocupă, cu media 9.5 şi cu multe laude.

Iar asupra moduluĭ cum şi-a pus în aplicare capacitatea sa, presentă o copiă legalisată după raportul regretatuluĭ profesor universitar *Melic*, care în 1888 recomandă cu multe laude pe D. Radu pentru titlul definitiv şi care afirmă în raportul sĕŭ că acest profesor are o conduită ireproşabilă în societate.

Aceste acte negreşit aŭ sdrobit cu desăvârşire afirmaţiunile şi bănuelile inimicilor D-luĭ Radu.

După ce nimici una câte una toate bănuelile esprimate în raport, probă prin relaţiunile şi corespondenţele sale cu lumea învĕţată, din societatea aleasă a ţăreĭ, că nu este un om de rînd. Inimiciĭ sĕĭ de moarte, cărora le a tăiat comerţul ruşinos de note în şcoalele statuluĭ din Galaţĭ, saŭ i-a demascat şi'ĭ demască zilnic în comerţul neleal ce fac în interesele publice, tind a'l târâ la nivelul lor; dar pe cât timp vor exista şi oamenĭ cinstiţĭ în această ţară — zise D-sa — nu se teme de cerchezĭ şi.... atâtea ploşniţe vîrîte în sângele românesc!

De la partea morală a vieţeĭ sale. D. Radu trecu la activitatea sa literară.

Presentă juriuluĭ o sintaxă latină, un volum de predice, pe carĭ le-am resfoit şi—pot spune că sunt un buchet de ideĭ şi sentimente frumoase!

Un volum de poesiĭ şi prosă intitulat: *Ore de distracţie*.

Această parte a pledoarieĭ D-luĭ Radu deveni în toată valoarea cuvîntuluĭ amusantă. D-sa citi o poesie-rugăciune, cu care se termină una din predicile sale şi din care vĕ citez aci ultima strofă:

«O Doamne, fie-ţĭ milă de neamul românesc,
«Ce în ore de restrişte cu braţu-ĭ bărbătesc
«Şi-a apărat credinţa şi numele tĕŭ sfânt
«Şi-a adăpat cu sînge străvechiul sĕŭ pămînt!
«Revarsă peste dînsul lumina Ta cerească,
«Deşteaptă-ĭ conştiinţa şi fă'l mereŭ să crească,
«Să crească în iubirea'ţĭ şi 'n fapte marĭ să crească
«Şi cu al tĕŭ nume, Doamne, etern să se mărească!»

Apoĭ ne citi din *Ore de distracţie „Visul“*, care — e visul tutulor Românilor cu cap şi inimă.

Dispunând de timp vĕ voiŭ trimete aceste 2 bucăţĭ literare întregĭ.

La 12 ore D. Radu termină, arĕtând în colorĭ viĭ suferinţele şi perderile sale cauzate de persecuţiunĭ; din nenorocire — esclamă D. Radu — la noĭ totul se face sub numele autorităţiĭ, şi autoritatea rĕmâne neresponsabilă.

Arată în fine raportul important al acelor două universităţĭ, carĭ sunt două stâncĭ de granit, de carĭ s'aŭ sdrobit şi se vor sdrobi toate urzirile josnice, orĭ din partea cuĭ ar veni, fie din partea guvernelor, fie din partea particularilor.

„Am luptat şaĭsprezece anĭ pentru a „ridica şcoala naţională în Galaţĭ — zise „D. Radu—am făcut colosale sacrificiĭ.... „Care e rĕsplata mea? In loc ca guvernul ţăreĭ mele să'mĭ aducă cel puţin „mulţumirĭ, se asociază cu oamenĭ co„ruptĭ, stigmatizaţĭ de justiţie pentru a „mĕ ucide moralminte şi materialminte. „Ce s'ar face, când soarta profesoruluĭ „s'ar lăsa cu totul în mâna guvernuluĭ?“

„Iată un esemplu viŭ cu mine, câtă importanţă are judecata parilor, cât de înaltă misiune aŭ universităţile“.

D. Radu a fost viŭ felicitat pentru pledoaria sa atât de bine simţită şi atât de mult gustată de public.

*

Pe la 12 ore D. Danielescu luă replica, care dură vr'o treĭ sferturĭ de oră. D. Radu replică numaĭ cu următoarele cuvinte:

„D. Danielescu a avut nevoe a vorbi; căcĭ toată pledoaria D-sale e — vorbe: Eŭ v'am presentat acte autentice; n'am nevoe de vorbe şi — renunţ la replică“.

Juriul a amânat pronunţarea sentinţeĭ pentru astăzĭ 8 ore seară.

INFORMAŢIUNI

Avem mulţumirea de a aduce la cunoştinţa cititorilor noştriĭ că la întrunirea de mâine va veni să vorbească şi V. G. Morţun, energicul deputat al colegiuluĭ II de Roman.

D-sa a telegrafiat că soseşte anume pentru aceasta.

—※—

Observăm de cât-va timp un obiceiŭ dăunător bugetuluĭ *Monitoruluĭ Oficial*. In acest *invalid* tovarăş al gazetelor noastre, este consacrată o rubrică pentru mandatele de arestare, în care se publică forţamente şi acele mandate, care aŭ de scop prinderea condamnaţilor carĭ se ascund şi fug de pedeapsă. In aceste mandate se indică numele lor, delictul comis şi pedeapsa la care sunt condamnaţĭ.

Aceste indicaţiunĭ sunt suficiente pentru urmărirea condamnaţilor carĭ nu se supun hotărîrilor condamnatoriĭ. Cu toate acestea, în acelaş *Monitor Oficial*, tot sub titlul *anunciurĭ judiciare*, maĭ este o altă rubrică intitulată *extracte de decisiunĭ*, în care se trece identic casurile condamnaţilor nesupuşĭ, absolut cu aceleaşĭ indicaţiunĭ.

Pentru ce să se cheltuiască pe fie-care zi maĭ multă hârtie, maĭ mult lucru şi maĭ multă cerneală, numaĭ şi numaĭ pentru a se tipări de două orĭ acelaşĭ lucru? Sunt şi alte cestiunĭ care ar trebui publicate în *Monitor*, şi carĭ cu toate acestea nu aŭ onoarea de a li se face loc în coloanele luĭ.

—※—

Aŭ reuşit la examenul de maior D-niĭ căpitanĭ: Minculescu, Prezan, Aronovicĭ, Polizu şi Bădărău.

—※—

Duminică dimineaţa soseşte în Capitală D. Bascovicĭ, ministrul Serbieĭ la Bucureştĭ.

—※—

Astă-zĭ se va judeca la curtea cu juraţĭ procesul V. Leca-Gherghel-Răcăciune.

—※—

In curînd se va publica concurs internaţional pentru planurile noueĭ catedrale, ce are să se construiască la Bucureştĭ.

Guvernul ţine ca lucrările să se înceapă la primăvară cu orĭ-ce preţ. Are mare grabă să apuce să se ilustreze cu ceva, căcĭ îĭ este mare teamă să nu cază fără să fi făcut nimic pentru... „*Biserică şi şcoală din care a eşit armata*, etc.“

—※—

D-niĭ doctorĭ Roth şi Georgescu, medicĭ aĭ Capitaleĭ, pregătesc nişte instrucţiĭ higienice ce trebuesc puse în aplicare, ca să se previe intoxicaţiile saturnice din atelierele tipografice.

Instrucţiile acesteia vor fi afişate în fie-care tipografie.

—※—

D. Th. Raicu, profesor de la liceul din Ploeştĭ, ne scrie spuind că nu e nimic adevĕrat din cele scrise în corespondenţa publicată de noĭ în chestia abuzurilor ce s'ar fi făcut cu ocazia ţinereĭ concursuluĭ pentru catedrele de la şcoalele de fete din acel oraş. Dovadă zice D-sa, este că din 26 de concurente, aŭ reuşit numaĭ 14, toate fete sărace şi fără protecţie.

Noĭ, ca imparţialĭ, înregistrăm desminţirea D-luĭ Th. Raicu.

—※—

Căldura minimă în timpul nopţeĭ a fost de 0,7 iar astăzĭ la opt ore dimineaţa termometrul arăta 5,4 plus.

Aşa dar cel maĭ rece timp până acum a fost astă-noapte.

—※—

Curtea cu juraţĭ a amânat ierĭ din noŭ interminabilul şi legendarul proces al spargereĭ redacţiunilor, pentru sesiunea juraţilor din Decembrie.

—※—

In luna aceasta se vor deschide două nouĭ spitale rurale: unul în comuna Plăineştĭ din Râmnicul-Sărat şi altul în comuna Negreştĭ din judeţul Vasluĭ.

—※—

D-niĭ M. Rădulescu şi Kristea Ţene aŭ înaintat plângere parchetuluĭ, că aŭ fost bătuţĭ de oameniĭ primaruluĭ din Alexandria în timpul manifestaţieĭ ostile ce s'a făcut de aceştia contra prefectuluĭ şi poliţaiuluĭ, fiind urmăriţĭ până în hotelul Paspale unde se ascunsese de frică poliţaiul.

—※—

Ministrul de rĕsboiŭ a hotărît

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

ELY MONTCLÉRE

(2)

Buchetul Ucigaş

PARTEA I-a

Măritişul Cristineĭ

II

Te iubesc, Filipe, te ador, dintr'o zi, e mult de atuncĭ, când mĕ înfioră privirea ta când se puse pe mine.

Ştiŭ bine că e o nebunie, dar ce 'mĭ pasă!

Te iubesc, iubesc durerea mea, fiindcă vine de la tine.

Şi aş voi să trăesc, s'ajung bĕtrînă de tot pentru ca să te iubesc şi maĭ multă vreme şi să vĕd eternizându'se în mine amintirile şi suferinţele aşa de mult adorate.

Te voiŭ iubi şi dupe ce 'mĭ va albi pĕrul.

Nu voiŭ trăi un singur minut din viaţa mea fără ca să te iubesc.... Nu voiŭ fi nicĭ odată nicĭ mumă, nicĭ nevastă, ci numaĭ logodnica ta vecinică...

In minutul acesta o umbră albă se ivi, în faţă, pe balconul care înconjura catul întîĭ al casteluluĭ.

Luna, care bătea în plin, păru că jenează pe umbra aceasta, fiindcă se plecă ca s'o ascunză verdeţurile care înpodobeaŭ balconul, nu însă destul ca să nu fie zărită de Tereza.

— Iacă! cine o fi ieşind de la mistress Howard, la ceasul ĕsta, şi pentru ce se piteşte? îşĭ zise fata.

Umbra îşĭ vedea de drum.

Când ajunse în capĕtul clădireĭ, se opri dinaintea celeĭ din urmă ferestre cu geamurĭ, şi dupe ce se uită furiş în toate părţile, nezărind nimic bănuitor, intră, foarte repede.

— Se duce la contesa, îşĭ zise Tereza, ba, poate că chiar contesa o fi întîrziat la „Engleza.“

Ba nu, contesa de Montalais nu s'a dus astă seară la mistress Howard. S'a culcat la noŭ ceasurĭ, fiindcă nu 'ĭ era bine.

Nu pricep.

Dacă o fi dama de companie care a intrat la contesa, am s'o vĕd când va ieşi.

Tereza aşteptă un sfert de ceas, foarte curioasă...

Nimenĭ nu se maĭ ivi în balcon.

Fiindcă nu 'şĭ lua ochiĭ de pe castel, i se păru că iar se mişcă perdeaua de verdeaţă, ca şi cum o atingea cineva care trecea.

Insă umbra vĕzută adineaorĭ nu se maĭ arătă. Fata crezu că i se păruse numaĭ.

Sigur că am visat, zise Tereza în sine. Cu toate acestea sînt foarte sigură c'a intrat cineva la d-na de Montalais.

Cine să fie? Şi ce caută la contesa?

Dar poate c'a ieşit contesa ca să ia aer, şi poate pe ea am vĕzut'o intrând în casă.

Răcoarea nopţiĭ cam amorţise pe fată.

Tereza se maĭ uită o dată la castel, peurmă închise fereastra şi se culcă, dînditoare:

— Dac'ar ştĭ tata că staŭ aşa de tîrziŭ, m'ar ocărî.

Adormĭ.

Acum toţĭ dormeaŭ la Ginestière.

III

Stĕpîniĭ casteluluĭ eraŭ sculaţĭ la 7 de dimineaţă.

Dupe întîiul dejun pe care 'l lua fie care în odaia luĭ, se strîngeaŭ în hall, imensa galerie cu geamurĭ de jos, şi, când era vremea frumoasă, Filip şi sora sa se duceaŭ călare să se plimbe prin prejur.

Contesa se da jos tîrziŭ din pricina sănătăţĭ sale care cerea o viaţă liniştită şi odihnă.

O afecţiune cardiacă, grea, îngrija mult p'aĭ sĕĭ.

Conteluĭ îĭ plăcea viaţa sedentară, deşi era pe atuncĭ numaĭ de cincĭ zecĭ şi şapte de anĭ.

Călăria îl obosea.

Se mulţumea să se plimbe un ceas prin parc.

De obiceĭ însă şedea în hall unde mistress Howard îĭ citea ziarele, până când se scula contesa.

Câte odată ruga pe Engleza să 'ĭ cânte câte ceva şi ea cânta cu cea maĭ mare plăcere.

Mistress Howard era încă tînĕră.

Abia avea 36 de anĭ şi nu se cunoştea.

Era naltă, de o mlădiere rară, prea elegantă.

Era vecinic palidă.

Tot dauna fusese aşa, zicea ea, şi 'ĭ era bine.

Trăsurile feţiĭ sale eraŭ cât se poate de armonioase.

Gura, mică şi cărnoasă, zîmbea delicios şi arăta dinţĭ admirabilĭ.

Prea lungĭ, ochiĭ, maĭ tot dauna voalaţĭ de pleòpele grele şi cam vinete, eraŭ de o nuanţă nehotărîtă saŭ maĭ bine schimbătoare.

Când cenuşiĭ şi prea rĕĭ, scăpăraŭ urît: lucrul acesta foarte rar.

Când verzĭ şi semĕnaŭ cu apele eleşteelor din Scoţia.

Dar, cenuşiĭ orĭ verzĭ, stinşĭ orĭ strĕlucitorĭ ca oţelul, ochiĭ Christineĭ Howard eraŭ ameţitorĭ ca o prăpastie.

La vedere, modestă tot dauna înbrăcată în negru foarte modest, pĕru'ĭ greŭ bălan rĕsucit fără artă aparentă pe capu'ĭ palid, umblând cu pas tăcut. Christina putea să pară neînsemnată.

S'aprindea vreo dată statua?

Subt arcul sprincenilor eĭ închise când îĭ scăpăraŭ ochiĭ orĭ când se făceaŭ de o dulceaţă covîrşitoare, părea frumoasă de o frumuseţe ciudată, captivantă ca o sirenă, fermecătoare şi vicleană, chiar spăimântătoare!

In dimineaţa aceea bătea 8 ore în clipa când intra dama de companie în hall.

Dintr'o singură aruncătură de ochĭ s'asigură că toate sînt în regulă.

S'apropie de o masă mare de stejar sculptat, luă ziarele, rupse bandele, şi, aşezându'se într'un fotòliŭ care se legăna, se puse să citească până la venirea conteluĭ.

Deodată năvăli în hall o fată zburdalnică cu obrajiĭ ca trandafirul, cu ochiĭ albaştrĭ şireţĭ.

(Va urma)

să concentreze pentru zece zile mai mulți medici în rezervă.

—*—

In urma raportului procurorului general, ajutorul primarului din Alexandria, secretarul primăriei și Florea Crețu, copist la judecătorie, vor fi destituiți din funcțiunile lor.

Prefectul Stoenescu a sosit în capitală, chemat de D. Catargiu în această afacere.

—*—

Comitetul de 5 constituit la Herța pentru ajutorarea victimelor acelui incendiu este neputincios cu mulțimea nenorociților.

S'aŭ trimis bani și pâine. S'a dat ordine a se aduce din Bucovina pâine scutind-o de vamă.

Li s'a dat voe de D-na Elena Cazimir a lua lemne de pe proprietatea sa, asemenea li s'aŭ permis a aduce din Cernăuți lemne pentru construcție, fiind scutiți de vamă.

O mulțime de liste s'aŭ distribuit în țară pentru a le veni cât mai curînd în ajutor.

—*—

A apărut: *Studiul câtor-va cestiuni din economia rurală a Dobrogeĭ* de Marin Petrescu.

București, tip. *Gutenberg.*

FOURCAUD

SINUCIS

Nu, adevĕrat, nu de azi merge lumea așa. S'a vĕzut, mĕ rog Dv., în ori-ce timp, oameni însemnați, oameni cu multe titluri, cu onoruri și cu funcțiuni, cari s'aŭ sinucis din disperare de amor! Ei! ce vreți? Omenirea este o mumă proastă. Ea își desmiardă copii cu pasiunile..... Vorba e că altă dată cine-va punea mai puțină pompă ca să se descarce de viață. Publicitatea nu stricase încă moravurile. Omul nu scria; nu se destăinuia universului întreg; avea reținere, era cuviincios. Lucrul se făcea fără zgomot, în împrejurări așa de bine combinate în cât le acoperea un mister mare; însă se făcea!... Dovadă întîmplarea marchizului de Celmar care apăru în Londra, în veacul trecut, învestit cu calitatea diplomatică. Secretarul sĕŭ ne-a lăsat amănuntele caraghioase și triste ale ei. Și e un roman prost așa că nu'ți vine să crezi, un roman care s'a întîmplat negreșit de-o sută de ori și care se va reproduce mereŭ.

Nu era frumos Celmar și nu mai era tînĕr. Era un bărbat posomorît și rece, foarte învĕțat și foarte îmbufnat. Cronica spunea că fusese însurat cu o femee arțăgașe și de familie mare, lângă care el trăise ca un călugăr, ocupându-se cu științele antice, cu himie și alhimie. Intr'o dimineață de iarnă, marchiza murise în Roma. El o plânsese foarte convenabil. Guvernul sĕŭ îl trimise la Englezi, în misie secretă. Ce misie? Nu știŭ. Numele luĭ frumos, aerul luĭ demn, averea-ĭ mare, prestigiul de negociator atraseră atenția asupra luĭ.

Celmar avu nenorocirea să întîlnească o Italiancă de 23 de ani. Cum o chema? Laura Doni. Și așa de încântătoare c'ar fi înebunit și p'un sfînt: albă ca laptele, cu ochiĭ prea negri, o expresie candidă, un corp foarte mlădios, o eleganță nespusă! Mĕ înșel: n'o întîlni el, ci ea se prezintă la dînsul cerĕnd cu lacrimile în ochi o grație pentru un frate al eĭ, expatriat în Spania și care avusese niște încurcături cu alguazilii. Se născuse în Veneția într'o condiție modestă; tîrîse acolo o copilărie nenorocită, fiind fata unuĭ tată desfrînat care o bătea. Muma eĭ, de origină engleză, se'ntorsese în Londra după ce rĕmăsese vĕduvă.

— Cum trăia fata?

— Prea cinstit, zicea ea, *de și era Venețiană.....*

Laura jucă când putea. Celmar luă mâinile frumoasei și voi sa le ducă la buze. Ea făcu o mișcare de revoltă. Foarte delicat, ou fel de fel de vorbe, el îi oferi să-ĭ vie în ajutor.

„Oh! nu la mine trebue să te gândești..." rĕspunse ea. Și, la urmă, schimbând purtarea, se poftea la masă la ambasadorul, care'și pierdea capul.

Ce s'a întîmplat pe urmă înțelegeți Dv... Legătura ținu maĭ multe luni fără să deștepte bănuială, însă nu era ferită de furtuni. N'aĭ vĕzut femee maĭ capricioasă ca Laura Doni. Iși impunea voințele sale marchizului, zi cu zi, ceas cu ceas, ținându'l vecinic cu frica de scandal. Ce poruncea ea trebuia să vrea el. Ajunsese ca el să creadă singur că așa trebue. O iubea nebunește. Laura până acum se mulțumise să tiranizeze pe victima sa: nu o injosise. Intr'o seară Laura'i zise: „In cutare zi am niște prietini poftiți să mănânce la mine seara... Vreaŭ să vii și D-ta." De giaba se sili Celmar s'o facă să înțeleagă că are conferințe, lucrări.... Maĭ știŭ eŭ ce? „Ce'mi pasă mie! Nu noaptea se țin conferințele. Nu vreaŭ să te ascult."

— Cel puțin, spune'mi cine sînt prietenii pe cari'i aștepți?

— Iac'așa! acum te-ai făcut și curios! Ia, niște oameni pe gustul meŭ. Atâta pot să'ți spun!"

Bietul marchiz, când rĕmase singur, se indignă de slăbiciunea luĭ. Nu, negreșit, nu se va duce la supeŭ la o femee ca dînsa. Ș'apoĭ el nicĭ nu-ĭ făgăduise. Dar nicĭ nu refuzase.

Italiana asta s'a făcut prea nesuferită. Maĭ bine era să rupă cu dînsa cu binișorul. Misiunea luĭ o să se sfîrșască curînd. O să plece din Londra. Pentru vîrsta luĭ era ca să se înamoreze așa de rĕŭ? N'o să treacă mult și o să vie scandalul. O să rîză lumea de dînsul când îl va vedea trecĕnd, el așa de concentrat, așa de aspru, cu pĕrul alb tot, mistuit d'acelaș foc ca și un școlar.

Bĕtrînul se hotărâ în tot felul. Dar ce vreĭ? In seara hotărîtă, fatalitatea îl înhăță iar. Se îmbrăcă în negru, porunci să i se aducă o trăsură — și supă la a-manta sa.

Nu eraŭ mulți mosafiri la Laura Doni: un cavaler bĕtrîn italian, cu înfățișarea urîtă, cu buzele lăsate în jos și limba încleștată, pe care'l chema Marella, și doi Francezi tineri, dintre care unul se intitula baronul de Sier. Mâncare proastă, vorbă de fel. După masă, jucară whist. Celmar pierdu și se supără, findu-ĭ rușine chiar de sine; în două rînduri îi veni să plece, în două rînduri privirea și zîmbetul Venețianeĭ îl pironiră pe scaun. Ea era îndemnată numai de o fantezie de curtezană geloasă de a'și încerca puterea. Și el, biruit, orbit de pasiune, nu mai ținea socoteală de dînsul.

Comoțiunea însă fusese prea violentă. S'apropia ceasul când Celmar trebuia să se ducă în Spania să dea seamă de mandatul sĕŭ. In loc s'aștepte acel ceas, apucă înainte și, aruncându-se cu o tărie disperată, se puse în vapor, fără să se mai întâlnească cu Italianca. Adevĕrul e că ea nicĭ nu se tulbură, fiind sigură că el o să se întoarcă mai curînd ori mai tărziŭ. Și adevĕrul e că Celmar se'ntoarse mai curînd de cât crezuse Laura.

Se'ntoarse tot serios, nenorocit și fermecat și cea dintâĭ faptă a luĭ fu ca să cadă la picioarele Laureĭ ca un vinovat. Trimisera pe care i-o făcu ea ar fi trebuit să'l facă să priceapă; din potrivă îl tulbură maĭ mult. Ea'ĭ imputâ că plecarea luĭ nu era de cât o insultă de moarte, și că întoarcerea lui era numai o bătae de joc crudă. „Admit că mi-ai dăruit câte-va lucruri, îi zise ea. Ce pricopseală! Nu'ĭ știut să te facĭ iubit. Ar crede cine-va că te-ai silit înadins ca să mĕ umilești mereŭ. S'a sfîrșit între noĭ. Pleacă d'aci!..

— Dar... îngână Celmar... Credeam... gândeam....

— Rĕŭ gândeai... Eŭ sunt din neamul aceleĭ miss Ketty, care a înghițit un bilet de o mie de guinee cu un dumicat de pâine cu unt.

— Nu pot să te pricep, miss Laura, însă te iubesc... nu pot trăi fără d-ta.

— Eŭ pot foarte bine fără d-ta. Pleacă d'aci.

Bietul om nu se lăsă. Treĭ luni pe rînd se rugă neîncetat, cerĕnd ca o grație ca să'l primească cel puțin dărnicia luĭ și să'l lase să trăiască rob. Nu putea să se facă mai de rîs. O spunea singur. Și ea respundea: „Intr'o zi am să pun să te dea afară. Am răbdat prea mult!"

In lume, nu zărise nimeni pe marchizul; nu știa nimeni că se întorsese în Londra. Casa miss Lauri era singurul loc pe care voia el să'l maĭ cunoască și orizontul unde se concentra zminteala luĭ. Însă într'o zi, după o scenă de o cruzime obraznică, marchizul se îndârji. O luă la bătae. Ea țipă. Numai de cât alergară doi oameni: cavalerul Marella și baronul de Sier. Marchizul se opri încremenit de ce făcuse. Ea zise celor doi oameni:

„Să vĕ aduceți aminte de ce s'a petrecut aci, D nilor, ca să dați mărturie în fața justiției."

* * *

A treia zi, un luntraș de pe Tamisa scoase din apă cadavrul unuĭ bărbat de 55—60 anĭ și care se recunoscu că era marchizul Celmar.

O! banalitate a vecinicei istorii omenești!

Spartali.

TELEGRAME

VIENA, 4 Octombre. — D-niĭ Emil Ghica, ministrul Românieĭ la Viena, și Grigore Ghica, ministru la Berlin, aŭ sosit.

PARIS, 4 Octombre. — Miniștriĭ Ribot și Roche aŭ apărat la comisiunea vămilor Senatuluĭ proiectul votat de cameră în privința aplicăreĭ imediate a taxeĭ de 20 de francĭ asupra cărnurilor sărate. Maĭ mulțĭ membri aĭ comisiuneĭ aŭ combătut propunerea. Președintele D. Jules Ferry a cerut ca discuția să fie amânată pe mâine; comisiunea a respins această cerere cu 8 voturi contra 5. In urma acestuĭ vot D. Ferry a anunțat că-șĭ va da demisia; se crede că amicii săi îl vor face să revie asupra acesteĭ deciziuni.

Fapte și întâmplări

Un tun în cotețul de găini

Intr'o noapte de maĭ zilele trecute, pe la un-spre-zece ceasurĭ, bubuitul unuĭ tun făcu să tresară din somn locuitoriĭ din cuartierul Saint-Fargeau din Paris.

Toată lumea aleargă la fereastră ca să vază ce este? Nu cum-va vor fi intrat Prusieniĭ în Paris? Dar repede aflară că nu era vorba de resboiŭ, ci cu totul de alt-ce-va.

Hoțiĭ veniaŭ regulat, de două-treĭ orĭ pe săptămână, și furaŭ noaptea atît D-neĭ Domini cât și vecinilor eĭ, epurĭ de casă, găinile și porumbeiĭ.

D-na Domini, furioasă că'șĭ crește păsările pentru hoțĭ pe care poliția nicĭ nu se îngrija să-ĭ prinză, hotărî să ia singură mĕsurĭ contra lor.

Puse în coteț un tunuleț de bronz lung de 30 centimetrĭ. Il încărcă cu iarbă și'ĭ adaptă un aparat care, puindu-se în mișcare de cum era atins, avea să provoace explozia.

Se întîmplă tocmaĭ așa cum prevĕzuse ingenioasa proprietară. Hoțiĭ făcuseră să'l ia foc tunul.

Se speriară așa de tare, că luând'o la fugă, uitară un sac plin de iepurĭ și găinĭ, furate din cuartier.

Vecinii, cu toate că li s'a speriat somnul și cu toată frica trasă, când se duseră la D-na Domini, unde'și găsiră găinile și epurii, nu știură cum să'ĭ mulțumească. Drept recunoștință, declarară că aŭ să pue și eĭ câte un tun în coteț.

Lista de subscripție

Pentru acoperirea sumeĭ necesare spre a plăti localul în care se va ține întrunirea convocată de ziarele *Românul, Lupta* și *Adevĕrul* împreună cu *Clubul Muncitorilor*:

Suma din urmă	247,80	
Thoma Țărușeanu	1	„
Ghiță Andreescu	2	„
Gheorghe Stănescu	1	„
Malner Teci	1	„
Maria Ion Ceauș	1	„
Lazăr Constandinescu	1	20
Ștefan Andreescu	1	„
G. Ionescu Țăranu	1	„
Femeia unui călăraș		50
Prin Clubul Muncit.	12	lei
Un Galonat	1	„
T. N. Târgoviște	5	„
Un rezervist român	1	„
„ „ austriac		50
Ortensa Mavrodin	1	„
D. H. A. Plăvăiescu	1	„
Total general	279,00	

ULTIME INFORMAȚII

La poștă funcționează *cabinetul negru.*

Păstrăm câte-va plicuri cari aŭ fost deschise și apoĭ lipite în mod prostesc.

Azi am primit o scrisoare, în care fuseseră niște mărcĭ postale, saŭ banĭ în hârtie ca subscripție pentru chiria săleĭ de întrunire în afacerea Cojocaru.

Plicul poartă urmele *cabinetuluĭ negru,* iar conținutul bănesc, anunțat în scrisoare, lipsește.

Scrisoarea de care vorbim e din Râmnicu-Sărat.

D. Gorjan, dacă e prea *August* pentru a face singur aceste isprăvĭ, să întrebe pe mentorul sĕŭ Iliescu și de sigur va afla.

Noĭ luptăm pe față, nu conspirăm pe ascuns pentru ca să fim spionațĭ până și de imbecilii din fruntea poștei.

—*—

Duminică 6 Octombrie, ora 2 și jumĕtate p. m., Societatea *Tinerimea Română* își va redeschide ședințele după vacanță.

—*—

Operațiunile cerealelor în portul Brăila pe ziua de 4 Oct. 1891.

Grâŭ de 57 jum. lib. 13.95, grâŭ de 55¾ libre 13.05, grâŭ de 58 lb. 14.30, grâŭ de 56¼ libre 13.05, grâŭ de 59 libre 14.80; orz de 47 treĭ sferturĭ lb. 7.95, orz de 45¾ lb. 7.50, orz de 48 jum. libre 8.35, orz de 50 libre 8.65, orz de 43 lb. 7.05, orz de 42 libre 6.70, orz de 45 libre 7.22 jum.; porumb de 60¼ libre 10.55, porumb noŭ de 58 lb. 8.25; fasole % k. 15.90; rap. sĕlb. de 51 libre 6.80, rap. sĕlb. de 50 jum libre 6.60; meiŭ de 57¼ lib. 6.75, meiŭ de 57 libre 6.70, meiŭ de 57 jum. libre 6.60.

Cerealele sosite pe apă: Grâŭ 10200 hect. Secară 3620 hect. Orz 3750 hect. Pe uscat: Grâŭ 8,500 hect. Porumb 1600 hect. Orz 4000 hectolitri.

—*—

Mâine Duminică este a doua alergare de caĭ pe Hypodromul societățeĭ, la Băneasa.

—*—

Astă-zi a început a se judeca de către Curtea cu jurați din Capitală procesul Victor Leca-Popovici.

Sala Curțeĭ cu jurați este plină.

Desbaterile nu se vor sfîrși astă-zi.

—*—

Reprezentația de aseară a opereĭ *Ughenoții* a fost un adevĕrat succes pentru trupa întreagă.

Aceasta a dat dreptate prevederilor noastre asupra alcătuireĭ trupeĭ actuale de operă.

Vom reveni pe larg în cronica noastră muzicală de lunĭ.

—*—

La ministerul de rezboĭ este vorba de reorganizarea școaleĭ subofiecrilor de la Bistrița.

—*—

Intrebăm pe D. Poni, Ministrul instrucțiuneĭ publice, ce face cu cele 40 de eleve remase repetente la școala centrală din Iașĭ și care astă-zi fiind isgonite din internat, aŭ remas pe drumurĭ?

Nu crede D-sa că ar fi maĭ drept și maĭ umanitar, ca acele eleve să fie primite tot ca bursiere să repete clasa?

MERSUL TRENURILOR

Valabil de la 1 Octombrie 1891 st. n.

PORNESC DIN BUCUREŞTI:

Bucureştĭ Iaşĭ, direct de persoane. — Pleacă din Bucureştĭ la ora 7 dim., din Ploeştĭ 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focşanĭ 1,20 p. m., din Mărăşeştĭ 2,10 p. m., din Adjud 3,00 p. m., din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7,09 seara, din Paşcanĭ 9,04 s., soseşte în Iaşĭ 11.20 s. — **Accelerat**, pleacă din Bucureştĭ 9,35 seara, din Ploeştĭ 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rîmnicu-Sărat 1,46 dim., din Focşanĭ 2,43 dim., din Mărăşeştĭ 3,26 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Păşcanĭ 8,40 dim., soseşte în Iaşĭ la 10,45 dim.

Bucureştĭ-Vasluĭ, Brăila-Galaţĭ, direct accelerat. — Pleacă din Bucureştĭ la 7,50 seara, din Ploeştĭ 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focşanĭ 1,37 nóptea, din Mărăşeştĭ 2,15 noaptea, din Tecucĭ la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., soseşte în Vasluĭ la 5,52 dim. spre Galaţĭ, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea. din Barboşĭ 3,22 d., soseşte în Galaţĭ 4 dim.

Bucureştĭ-Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureştĭ 7,10 seara, din Titu 8,17 seara, din Piteştĭ 9,38 seara, din Costeştĭ 10,06 seara, Slatina 11,27 seara, din Piatra Olt 11,49 seara, din Craiova 12,52 noaptea, din Filiaşĭ 1,40 dim.. din Turnu-Severin 3,40 dim., soseşte în Vêrciorova 4.02 dim. — **De persoane** pleacă din Bucureştĭ 8,15 dim., din Titu 9,43 dim. din Goleştĭ 11,04 dim., din Piteştĭ 11,37, din Costeştĭ 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatra Olt 2,29 p. m., din Craiova, 4,11 p. m., din Filiaşĭ 5,24 p. m., din Turnu-Severin 7,04 seara, soseşte în Vêrciorova 8,30s. — **Fulgerul** pleacă din Bucureştĭ 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteştĭ 6,22 s. din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,45 seara, din Filiaşĭ 10,30 seara, din Turnu-Severin 12,38 noaptea, soseşte în Vêrciorova 1,00 noaptea.

Bucureştĭ-Craiova, direct persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 2.35 p. m., din Titu 3.57 seara, din Goleştĭ 5.24 seara, din Piteştĭ 5,50 seara, din Costeştĭ 6,20 seara, din Slatina 8,17 seara, din Piatra 8,50 soseşte la Craiova 10,05 s.

Bucureştĭ-Piteştĭ, direct persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 6,45 d., din Titu 8.21 d., din Goleştĭ 9.44 d., soseşte la Piteştĭ 10,44 d.

Bucureştĭ-Galaţĭ, direct, persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 9,40 d., din Ploeştĭ 11 48 d., din Buzĕŭ 2,55 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboşĭ 5,59 p. m., soseşte Galaţĭ 6,35 seara.

Acelaşĭ tren spre Tecucĭ. — Pleacă din Buzĕŭ 2,05 p. m., din R.-Sărat 3.49 p.m. din Focşanĭ 7,48 seara, din Mărăşeştĭ 8.30 seara, soseşte Tecucĭ 9,45 seara.

Bucureştĭ-Predeal, direct accelerat — Pleacă din Bucureştĭ 4.40 p. m., din Ploeştĭ 6,30 seara, din Câmpina 7,33 seara, din Sinaia 8,46 seara, soseşte Predeal 9,25 seara.

Accelerat. — Pleacă din Bucureştĭ 7,40 d., din Ploeştĭ 9,27 d., din Câmpina 10,26 d., din Sinaia 11,38 p. m., soseşte Predeal 12,07 p. m.

De persoane. — Pleacă din Bucureştĭ 8,50 d., din Ploeştĭ 10,48 d., din Câmpina 11,55 d., din Sinaia 1,14 p. m., soseşte Predeal 1,56 p. m.

Bucureştĭ-Giurgiŭ, direct (fulger), pleacă din Bucureştĭ 5,35 dim. soseşte Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureştĭ gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., soseşte Giurgiŭ 10,18 d. — *De persoane* din Bucureştĭ, gara de Nord 5,25 p. m., din Filaret 5,55, soseşte Giurgiŭ 7,48 s.

Bucureştĭ-Călăraşĭ, Feteştĭ-Slobozia, pleacă din Bucureştĭ 7,50 dim., soseşte Călăraşĭ 12,20 p. m. Feteştĭ 11,53 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREŞTI:

Din Iaşĭ 7,30 d. şi la 9,55 seara.
Din Vasluĭ-Galatz 8,40 d.
Din Predeal 12,10 p. m. 8,50 s. şi la 9,30 seara.
Din Galaţĭ 8,40 dim. 5,10 s.
Din Vêrciorova 11,40 s. Fulgerul la 10,05 d. acceleratul 8,20 s. persoane.
Din Craiova 1 p. m.
Din Piteştĭ 9,10 seara.
Din Călăraşĭ 6,25 s.
Din Giurgiu 3,55 p. m. fulgerul, la 10,45 d. şi 7,20 s. persoane.

PROPRIETAR-EDITOR THOMA BASILESCU.

TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA, 111 BUCURESTI.